

**ПРОЕКТ ЗА ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И
САНКЦИОНИРАНЕ НА ИЗПИТНИ ИЗМАМИ И
ПЛАГИАТСТВО В НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ПО ГЕОФИЗИКА,
ГЕОДЕЗИЯ И ГЕОГРАФИЯ ПРИ БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящият документ регламентира правилата и процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство от страна на кандидат-докторанти, докторанти и специализанти в Националния институт по геофизика, геодезия и география при Българската академия на науките (НИГГГ – БАН). Той се основават на следните документи:

- Закон за висшето образование;
- Закон за развитието на академичния състав в Република България;
- Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България;
- Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в НИГГГ – БАН;
- Етичен кодекс на служителите в НИГГГ – БАН.

2. Като форми на изпитна измама се определят:

- преписване или опит за преписване по време на писмения изпит;
- подсказване по време на изпит;
- използване по време на изпит на непозволені средства (учебници, сборници и други нерегламентирани помощни материали, преносими компютри, технически средства за комуникация и др.);
- документни измами (фалшифициране, подправяне, попълване на неверни данни, явяване на изпита на друго лице вместо кандидата);
- условия за създаване на неравнопоставеност на изпитваните лица;
- фалшифициране или подмяна на изпитни резултати и продаване или използване на чужди писмени работи.

3. Съгласно § 1.7 от Допълнителните разпоредби на Закона за развитие на академичния състав в Република България плагиатството представлява: *„представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от друго, или използването на публикувани от друго научни резултати, без позоваване или цитиране в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности“.*

Като форми на плагиатство се определят:

- пряко плагиатство: копиране на думи, данни или резултати дума по дума без цитиране;
- самоплагиатство: повторно публикуване или използване на значителни части от предишна собствена работа без подходящо цитиране;
- плагиатство чрез перифразирание: преразказване на идеи или съдържание на друг автор без позоваване на оригиналния източник;
- манипулиране на данни: представяне на фалшифицирани или манипулирани данни като автентични;
- неотбелязано сътрудничество: използване на приноси от лица без признаване на приноса.

Според вида и степента на използваните форми на плагиатство се определят следните нива на плагиатство:

1. Ниско ниво: приликата между текстовете е минимална до 15% коефициент на сходство.
2. Средно ниво: приликата между текстовете е между 15 и 50% коефициент на сходство.
3. Високо ниво: над 50% коефициент на сходство.

II. ПРАВИЛА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ И САНКЦИОНИРАНЕ НА ИЗПИТНИ ИЗМАМИ

1. За провеждането на писмените изпити се осигурява подходяща стая и квестор.
2. Личните вещи на кандидатите се поставят на място в залата, посочено от квестора.
3. Кандидатите имат достъп до личните си вещи като документ за самоличност, лекарства, вода и др. в присъствието на квестора.
4. По време на провеждане на писменото изпитване на кандидатите не се разрешава използването на учебни материали, средства за комуникация и ИТ техника, освен при необходимост и разрешение от комисията.

При установени изпитни измами или опит за измама се прилага следната процедура:

1. Съставя се протокол, подписан от членовете на изпитната комисия, от уличения в измама или опит за измама и от двама свидетели.
2. Протоколът се предава на Директора на Института за вземане на решение. При необходимост протоколът може да се насочи към независима комисия назначена със заповед на Директора. Председателят на комисията изготвя писмен доклад с предложение за налагане на допълнителни санкции (със заповед на Директора).
3. Прилагане на санкция, която може да бъде: анулиране на изпита, забележка и предупреждение на докторанта за отчисляване без право на защита, отчисляване без право на защита (след решение на Научния съвет). Санкциите се налагат в едноседмичен срок от установяване на съответното нарушение от изпитната комисия или Директора на института. Решението се предава на кандидат-докторанта или докторанта в писмен вид. Тежестта на санкцията трябва да съответства на тежестта на извършеното нарушение.
4. В 7-дневен срок, кандидат-докторантът или докторантът може да обжалва наложената му санкция, като подаде писмено възражение до Директора на НИГГГ-БАН.

III. ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И САНКЦИОНИРАНЕ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ПЛАГИАТСТВО

За предотвратяване на плагиатството се прилагат следните правила:

1. Научният ръководител/ консултант запознава докторанта с практиката за цитиране и избягване на плагиатство или го насочва към специализиран курс.
2. Всички публикувани материали и непубликувани данни трябва да бъдат коректно цитирани, включително масиви от данни или резултати от наблюдения.
3. В списъка с използвана литература трябва да се представят коректни библиографски данни за всички източници, посочени в дисертационния труд, като е необходимо и всеки литературен източник да бъде посочен в текста.
4. Използване на лицензиран /специализиран софтуер за проверка за оригиналност на дисертационния труд и за разкриване на плагиатство. Проверката се осъществява от Научния ръководител / консултант на докторанта преди предаването на материалите за обсъждане в обучаващата секция / център.

5. При представяне на дисертационен труд за защита, докторантът трябва да представи подписана декларация за оригиналност на представения текст на научния си ръководител.

При установяване на плагиатство над определената норма (15 %) се прилага следната процедура:

1. Изслушване на докторанта за изясняване на случая.
2. Ръководителят на секцията уведомява независима комисия, назначена със заповед на Директора на НИГГГ – БАН, която изготвя писмен доклад с предложение за налагане на санкции.
3. Прилагане на санкция - забележка, предупреждение за отчисляване без право на защита или отчисляване без право на защита. Санкциите се налагат в двуседмичен срок от установяване на съответното нарушение. Тежестта на санкцията трябва да съответства на тежестта на извършеното нарушение.
4. Обжалване на санкцията от страната на докторанта (в 7-дневен срок) до независимата комисия, назначена със заповед на Директора.

Настоящите Правила са приети на заседание на Научния съвет на НИГГГ – БАН с Протокол 40 от 24.06.2024 г..